

เรื่องเสรีที่ ๑๑๐/๒๕๕๗

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง สถานะของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สทอภ.) และการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สทอภ.) ได้มีหนังสือที่ วท ๕๓๐๑/๑๙๙๔ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สทอภ. เป็นหน่วยงานของรัฐและเป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยจัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ อนุมัติให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สินและเงินงบประมาณของกองสำรวจทรัพยากรธรรมชาติด้วยดาวเทียม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และฝ่ายประสานและส่งเสริมการพัฒนาระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ที่ดำรงอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับไปเป็นของ สทอภ.

สทอภ. ได้มีหนังสือถึงกรมไปรษณีย์โทรเลข ขอโอนสิทธิการใช้ความถี่ย่าน Microwave จากกองสำรวจทรัพยากรธรรมชาติด้วยดาวเทียม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มาใช้ในกิจการของ สทอภ. และขอใช้คลื่นความถี่วิทยุในการรับสัญญาณดาวเทียม IKONOS ในประเทศไทย ซึ่งกรมไปรษณีย์โทรเลขได้มีหนังสืออนุญาตให้ใช้ความถี่วิทยุดังกล่าวได้ และแจ้งว่า สทอภ. มีใช้หน่วยงานตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ จึงไม่ได้รับยกเว้นใบอนุญาตวิทยุคมนาคม และต้องเสียค่าตอบแทนในการใช้ความถี่วิทยุ สทอภ. เห็นว่า สทอภ. เป็นหน่วยงานของรัฐในรูปแบบขององค์การมหาชนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะตามนโยบายของรัฐบาล มิได้มุ่งหวังเพื่อการค้าและแสวงหากำไร ประกอบกับเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)ฯ หลังจากพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ ประกาศใช้บังคับแล้ว จึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นข้อกฎหมาย ดังนี้

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๑/๐๒๕๗ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑. สทอภ. เป็นหน่วยงานตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ หรือไม่

๒. หาก สทอภ. ไม่เป็นหน่วยงานตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ สทอภ. จะต้องดำเนินการอย่างไรจึงจะได้รับยกเว้นใบอนุญาตวิทยุคมนาคม และไม่ต้องเสียค่าตอบแทนในการใช้ความถี่วิทยุ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาข้อหารื้อดังกล่าวโดยได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) และผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (กรมไปรษณีย์โทรเลข) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง สทอภ. เป็นหน่วยงานตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) พิจารณาแล้ว เห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มีฐานะเป็นกรม อันมีผลทำให้กองสำรวจทรัพยากรธรรมชาติด้วยดาวเทียมซึ่งเป็นกองในสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และฝ่ายประสานและส่งเสริมการพัฒนาระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งเป็นหน่วยงานในสำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้รับยกเว้นการใช้บังคับพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๙๘ ตามมาตรา ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งเป็นการได้รับยกเว้นเฉพาะหน่วยงานเท่านั้น ดังนั้น การที่หน่วยงานดังกล่าวได้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และเงินงบประมาณ ให้แก่ สทอภ. ไม่อาจตีความครอบคลุมไปถึงการได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม ที่ได้บัญญัติยกเว้นการไม่ใช้บังคับแก่หน่วยงานใดไว้โดยเฉพาะได้ สำหรับประเด็นข้อหารื้อนี้ เป็นกรณีทำนองเดียวกับการที่พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙ บัญญัติให้การสื่อสารแห่งประเทศไทยได้รับสิทธิและหน้าที่ต่างๆ บรรดาที่กฎหมายให้ไว้แก่กรมไปรษณีย์โทรเลข สิทธิและหน้าที่ดังกล่าวนั้นก็ไม่สามารถตีความได้ว่าครอบคลุมไปถึงการได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม อันมีบทบัญญัติยกเว้นการไม่ใช้บังคับแก่หน่วยงานใดไว้โดยเฉพาะด้วย ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เคยวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานไว้แล้วในเรื่องเสรีจที่ ๔๗๔ /๒๕๒๑^๑ โดยนัยเดียวกัน สทอภ. จึงไม่เป็นหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ และโดยที่กฎกระทรวง

^๑ มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) กระทรวง ทบวง กรม

(๒) นิติบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๒ บันทึก เรื่อง การตีความมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๙๘ (กรณีการยกเว้นให้การสื่อสารแห่งประเทศไทยไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ สร ๐๖๐๑/๑๗๗๙ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๒๑ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ฉบับที่ ๑๙ (พ.ศ. ๒๕๓๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๕๑)^๑ มิได้กำหนดให้ สทอภ. เป็นนิติบุคคล ซึ่งได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคมแต่อย่างใด ดังนั้น สทอภ. จึงไม่เป็นหน่วยงานตามมาตรา ๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ ด้วยเช่นเดียวกัน

ประเด็นที่สอง หาก สทอภ. ไม่เป็นหน่วยงานตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ สทอภ. จะต้องดำเนินการอย่างไร จึงจะได้รับยกเว้นใบอนุญาตวิทยุคมนาคม และไม่ต้องเสียค่าตอบแทนในการใช้ความถี่วิทยุ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) เห็นว่า การยกเว้นใบอนุญาตวิทยุคมนาคม และการยกเว้นค่าตอบแทนในการใช้ความถี่วิทยุ อาจดำเนินการได้โดยการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๕ (๒)^๒ และมาตรา ๑๑ วรรคสี่^๓ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

^๑ ข้อ ๑ นิติบุคคลตามมาตรา ๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ คือ

- (๑) จังหวัด
- (๒) องค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๓) เทศบาล
- (๔) สุขาภิบาล
- (๕) กรุงเทพมหานคร
- (๖) เมืองพัทยา
- (๗) องค์การบริหารส่วนตำบล
- (๘) สภาตำบล

^๒ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๓ มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งสถานีวิทยุคมนาคม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

ผู้ออกใบอนุญาต

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีที่เห็นสมควร รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้สถานีวิทยุคมนาคมที่ใช้ในกิจการบางประเภทได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง